Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►**B**

TARYBOS DIREKTYVA (92/100/EEB)

1992 m. lapkričio 19 d.

dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje

(OL L 346 , 27.11.1992, p. 61)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►**M1**	Tarybos direktyva 93/98/EEB 1993 m. spalio 29 d.	L 290	9	24.11.1993
►**M2**	Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/29/EB 2001 m. gegužės 22 d.	L 167	10	22.6.2001

▼B

TARYBOS DIREKTYVA (92/100/EEB)

1992 m. lapkričio 19 d.

dėl nuomos ir panaudos teisių bei tam tikrų teisių, gretutinių autorių teisėms, intelektinės nuosavybės srityje

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 57 straipsnio antrą dalį, 66 straipsnį ir 100a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ([1]),

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ([2]),

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ([3]),

kadangi valstybių narių įstatymuose ir jų taikymo praktikoje autorių kūrinių ir gretutinių teisių objektų teisinė apsauga nuomos bei panaudos srityje skiriasi; kadangi dėl tokių skirtumų atsiranda prekybos apribojimų ir iškraipoma konkurencija, o tai neleidžia tinkamai funkcionuoti vidaus rinkai;

kadangi tokie teisinės apsaugos skirtumai gali gerokai padidėti valstybėms narėms priimant naujus ir skirtingus įstatymus arba nevienodai vystantis tokius įstatymus interpretuojančiai nacionalinei precedentų teisei;

kadangi dėl tos priežasties minėti skirtumai turėtų būti šalinami atsižvelgiant į Sutarties 8a straipsnyje nustatytą tikslą dėl vidaus sienų neturinčios erdvės įvedimo, kad pagal Sutarties 3 straipsnio f punktą būtų galima taikyti sistemą, apsaugančią bendrąją rinką nuo konkurencijos iškraipymo;

kadangi autorių kūrinių nuoma ir panauda bei gretutinių teisių objektų apsauga tampa vis svarbesnė visų pirma autoriams, atlikėjams ir fonogramų bei filmų gamintojams; kadangi piratavimas kelia vis didesnę grėsmę;

kadangi tinkama autorių kūrinių ir gretutinių teisių objektų panaudos ir nuomos teisių bei teisių fiksuoti, atgaminti, platinti bei teisių viešai transliuoti ir viešai paskelbti visuomenei gretutinių teisių objektus apsauga gali būti atitinkamai vertinama kaip ekonominiam bei kultūriniam Bendrijos vystymuisi labai svarbus veiksnys;

kadangi autorių teisių ir gretutinių teisių apsauga turi prisitaikyti prie tokių naujų ekonominių pokyčių, kaip naujos panaudojimo formos;

kadangi kūrybinė bei meninė autorių ir atlikėjų veikla reikalauja atitinkamų pajamų, kaip pagrindo tolimesnei kūrybinei ir meninei veiklai, o investicijos, kurios visų pirma reikalingos fonogramų ir filmų kūrimui, yra itin didelės ir susijusios su rizika; kadangi tokių pajamų užtikrinimo ir investicijų atsipirkimo galimybė gali būti efektyviai garantuota tik užtikrinant pakankamą atitinkamų teisių turėtojų teisinę apsaugą;

kadangi tokia kūrybine ir menine veikla bei verslininkyste paprastai užsiima savarankiškai dirbantys asmenys; kadangi veikla tokiose srityse turi būti palengvinta suderinus teisinę apsaugą Bendrijoje;

kadangi ši veikla iš esmės yra paslaugos, jų teikimas taip pat turi būti palengvintas įvedus Bendrijoje suderintą teisinę sistemą;

kadangi valstybių narių įstatymai turėtų būti suderinti taip, kad neprieštarautų tarptautinėms konvencijoms, kuriomis pagrįsta didžioji dalis autorių teises ir gretutines teises reglamentuojančių valstybių narių įstatymų;

([1]) OL C 53, 1991 2 28, p. 35 irOL C 128, 1992 5 20, p. 8.
([2]) OL C 67, 1992 3 16, p. 92 ir 1992 m. spalio 28 d. sprendimas (dar nepaskelbtas Oficialiajame leidinyje).
([3]) OL C 269, 1991 10 14, p. 54.

▼B

kadangi Bendrijos teisės aktai, reglamentuojantys nuomos ir panaudos teises bei tam tikras gretutines autorinėms teises, gali tik nustatyti, kad valstybės narės suteikia nuomos ir panaudos teises tam tikroms teisių turėtojų grupėms, o gretutinių teisių apsaugos srityje gali tam tikroms teisių turėtojų grupėms nustatyti teisę fiksuoti, atgaminti, platinti, transliuoti ir teisę viešai paskelbti;

kadangi šioje direktyvoje būtina apibrėžti nuomos ir panaudos teisių sąvokas;

kadangi aiškumo sumetimais pageidautina, kad šioje direktyvoje į nuomos ir panaudos sąvokas nebūtų įtrauktos kai kurios kitos teisių objektų padarymo viešai prieinamais formos, tokios kaip, pavyzdžiui, fonogramų ar filmų (kinematografinių, audiovizualinių kūrinių ar vaizdų, perteikiančių judesį, įgarsintų arba neįgarsintų) viešas atlikimas, transliavimas, viešas rodymas ar panaudojimas vietoje informacijos tikslais; kadangi šioje direktyvoje į panaudos sąvoką neįeina panauda, kurią viešai prieinamos įstaigos vykdo tarpusavyje;

kadangi, jeigu už panaudą viešai prieinamoje įstaigoje yra mokamas mokestis, kurio dydis neviršija sumos, reikalingos tos įstaigos veiklos išlaidų padengimui, nėra siekiama jokios tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos, kaip apibrėžta šioje direktyvoje;

kadangi būtina priimti susitarimus, užtikrinančius neatšaukiamą teisingą atlyginimą autoriams ir atlikėjams, kurie būtinai turi turėti galimybę patikėti šios teisės administravimą juos atstovaujančioms kolektyvinio teisių administravimo organizacijoms;

kadangi teisingas atlyginimas gali būti mokamas visas iš karto arba dalimis bet kuriuo metu arba pasirašius sutartį;

kadangi nustatant teisingą atlyginimą būtina atsižvelgti į autorių bei atlikėjų indėlio į fonogramos ar filmo kūrimą reikšmingumą;

kadangi taip pat būtina apsaugoti bent jau autorių teisę į viešą panaudą, numatant konkrečius susitarimus; kadangi, vis dėlto, šios direktyvos 5 straipsniu pagrįstos priemonės turi atitikti Bendrijos teisę, ir ypač Sutarties 7 straipsnį;

kadangi II skyriaus nuostatos nedraudžia valstybėms narėms taikyti 2 straipsnio 5 dalyje nurodytą prielaidą ir tame pačiame skyriuje išdėstytoms išimtinėms teisėms; kadangi, be to, II skyriaus nuostatos nedraudžia valstybėms narėms numatyti ginčijamą leidimo taikyti prielaidą minėtuose straipsniuose nurodytų atlikėjų išimtinėms teisėms, jeigu ji neprieštarauja Tarptautinei konvencijai dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau tekste – Romos konvencija);

kadangi valstybės narės gali užtikrinti ir didesnę teisių, gretutinių autorių teisėms, turėtojų apsaugą, negu reikalaujama šios direktyvos 8 straipsnyje;

kadangi suderintos nuomos ir panaudos teisės bei suderinta teisių, gretutinių autorių teisėms, apsauga neturėtų būti vykdoma taip, kad netiesiogiai ribotų prekybą tarp valstybių narių arba prieštarautų masinės informacijos priemonių naudojimo chronologijos taisyklei, kaip pripažįstama *Société Cinéthèque v. FNCF* byloje paskelbtame sprendime ([1]),

([1]) Bylos 60/84 ir 61/84, ECR 1985, p. 2605.

▼B

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

I SKYRIUS

NUOMOS IR PANAUDOS TEISĖ

1 straipsnis

Derinimo objektas

1. Vykdydamos šio skyriaus nuostatas, valstybės narės suteikia 5 straipsnyje numatytą teisę leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai autorių kūrinių originalus ir kopijas bei kitus objektus, kurie nurodyti 2 straipsnio 1 dalyje.

2. Šioje direktyvoje „nuoma“ reiškia perdavimą naudoti tam tikram laikui, siekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos.

3. Šioje direktyvoje „panauda“ reiškia perdavimą tam tikram laikui neatlygintinai naudotis viešai prieinamose įstaigose, nesiekiant tiesioginės ar netiesioginės ekonominės ar komercinės naudos.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės neprarandamos pardavus ar kitu būdu išplatinus autorių kūrinių originalus ir kopijas bei kitus 2 straipsnio 1 dalyje numatytus objektus.

2 straipsnis

Teisių turėtojai ir nuomos bei panaudos teisių turinys

1. Išimtinė teisė leisti arba uždrausti nuomoti ir teikti panaudai:

— savo kūrinio originalą ir kopijas suteikiama autoriui,

— savo atlikimo įrašą suteikiama atlikėjui,

— savo fonogramą suteikiama jos gamintojui ir

— savo filmo pirmojo įrašo originalą ir kopijas suteikiama jo gamintojui. Šioje direktyvoje filmo sąvoka apima kinematografinius arba audiovizualinius kūrinius arba vaizdus perteikiančius judesį, įgarsintus arba neįgarsintus.

2. Šioje direktyvoje kinematografinio arba audiovizualinio kūrinio pagrindinis režisierius laikomas jo autoriumi arba vienu iš autorių. Valstybės narės gali numatyti ir kitus bendraautorius.

3. Šioje direktyvoje numatyta nuomos ir panaudos teisė netaikoma pastatams ir taikomosios dailės kūriniams.

4. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos teisės gali būti perduodamos, suteikiamos arba įgyjamos pagal sutartines licencijas.

5. Nepažeidžiant šio straipsnio 7 dalies, individuali arba kolektyvinė sutartis, sudaryta tarp atlikėjų ir filmo prodiuserio dėl filmo kūrimo reiškia, kad joje nurodytas atlikėjas, jei sutarties išlygoje numatyta kitaip, perdavė 4 straipsnyje numatytą jam priklausančią nuomos teisę.

6. Vadovaudamosi šio straipsnio 5 dalimi, valstybės narės autoriams gali numatyti panašią prezumpciją.

7. Valstybės narės gali nustatyti, kad atlikėjų ir filmo prodiuserio sutartis dėl filmo kūrimo suteikia prodiuseriui nuomos teisę, jeigu tokioje sutartyje pagal 4 straipsnį yra numatytas teisingas atlyginimas. Valstybės narės taip pat gali numatyti šios straipsnio dalies su *mutatis mutandis* taikymą II skyriuje nurodytoms teisėms.

3 straipsnis

Kompiuterių programų nuoma

Ši direktyva nepažeidžia 1991 m. gegužės 14 d. Tarybos direktyvos 91/250/EEB dėl kompiuterių programų teisinės apsaugos 4 straipsnio c punkto ([1]).

([1]) OL L 122, 1991 5 17, p. 42.

▼B

4 straipsnis

Neatšaukiama teisė į teisingą atlyginimą

1. Jei autorius arba atlikėjas yra perdavęs arba suteikęs fonogramos arba filmo originalo ar kopijos nuomos teisę fonogramos ar filmo prodiuseriui, jis turi teisę gauti teisingą atlyginimą už nuomą.

2. Autoriai arba atlikėjai negali atsisakyti teisės į teisingą atlyginimą už nuomą.

3. Teisės į teisingą atlyginimą administravimas gali būti patikėtas autorius arba atlikėjus atstovaujančioms kolektyvinio teisių administravimo organizacijoms.

4. Valstybės narės gali nuspręsti, ar kolektyvinio teisių administravimo organizacijoms galima pavesti teisės į teisingą administravimą įgyvendinimą ir nustatyti jo ribas, taip pat numatyti, iš ko tokio atlyginimo galima pareikalauti arba jį atsiimti.

5 straipsnis

Nukrypimas nuo išimtinės viešos panaudos teisės reikalavimų

1. Valstybės narės gali nukrypti nuo 1 straipsnyje numatytos išimtinės viešos panaudos teisės, jeigu atlyginimas už panaudą mokamas bent jau autoriams. Atsižvelgdamos į savus kultūros rėmimo tikslus, valstybės narės turi teisę pačios nustatyti tokio atlyginimo dydį.

2. Jeigu valstybės narės netaiko 1 straipsnyje nurodytos išimtinės panaudos teisės fonogramoms, filmams ir kompiuterių programoms, jos turi numatyti atlyginimą bent jau autoriams.

3. Valstybės narės gali atleisti tam tikrų kategorijų įstaigas nuo 1 ir 2 dalyse nurodyto atlyginimo mokėjimo.

4. Bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis, Komisija iki 1997 m. liepos 1 d. parengia ataskaitą apie viešą panaudą Bendrijoje. Šią ataskaitą ji pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

II SKYRIUS

TEISĖS, GRETUTINĖS AUTORIŲ TEISĖMS

6 straipsnis

Fiksacijos teisė

1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti jų atlikimų fiksaciją.

2. Valstybės narės suteikia transliuojančiosioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti jų transliacijų fiksaciją, nepriklausomai nuo to, ar minėtos transliacijos perduodamos laidais ar eteriu, įskaitant kabelinį ar palydovinį perdavimą.

3. Kabelinio perdavimo skirstytojas neturi 2 dalyje numatytos teisės, jeigu jis tik retransliuoja transliuojančiųjų organizacijų laidas.

▼M2

▼B

8 straipsnis

Transliavimas ir viešas kūrinio paskelbimas

1. Valstybės narės suteikia atlikėjams išimtinę teisę leisti arba uždrausti transliuoti bevielio ryšio priemonėmis ir viešai skelbti jų atlikimus, išskyrus tuos atvejus, kai tokie atlikimai jau yra transliuojamos laidos arba kai jie atgaminami iš fiksacijos.

▼B

2. Valstybės narės numato teisę į naudotojo mokamą bendrą teisingą atlyginimą už fonogramos, kuri buvo išleista komerciniais tikslais, naudojimą transliavimui bevielio ryšio priemonėmis arba kitokiam viešam paskelbimui, ir užtikrina tokio atlyginimo paskirstymą atitinkamiems atlikėjams ir fonogramos gamintojams. Jeigu atlikėjai ir fonogramų gamintojai nesusitaria dėl atlyginimo pasidalinimo, valstybės narės gali nustatyti atlyginimo padalijimo sąlygas.

3. Valstybės narės suteikia transliuojančiosioms organizacijoms išimtinę teisę leisti arba uždrausti retransliuoti jų laidas bevielio ryšio priemonėmis bei viešai skelbti savo transliacijas, jeigu tai daroma viešai prieinamose vietose už įėjimo mokestį.

9 straipsnis

Platinimo teisė

1. Valstybės narės

— atlikėjams – į jų atlikimų fiksacijas,

— fonogramų gamintojams – į jų fonogramas,

— pirmųjų filmo fiksacijų gamintojams – į jų filmų originalus ir kopijas,

— transliuojančiosioms organizacijoms – į jų transliacijų įrašus pagal 6 straipsnio 2 dalį

suteikia išimtinę teisę leisti visiems naudotis aukščiau išvardintais objektais ir jų kopijomis juos parduodant arba kitu būdu, toliau tekste vadinamą platinimo teise.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytam objektui platinimo teisė Bendrijoje neišsemiama, išskyrus tuos atvejus, kai paties teisių turėtojo arba jam sutikus toks objektas Bendrijoje parduodamas pirmą kartą.

3. Platinimo teisė nepažeidžia I skyriaus, ypač 1 straipsnio 4 dalies konkrečių nuostatų.

4. Platinimo teisė gali būti perduodama, suteikiama arba įgyjama pagal licencinę sutartį.

10 straipsnis

Teisių apribojimai

1. Valstybės narės gali apriboti II skyriuje nurodytas teises į:

a) asmeninį naudojimą;

b) trumpų ištraukų naudojimą pateikiant informaciją apie naujausius įvykius;

c) transliuojančios organizacijos turimomis priemonėmis daromą ir savo transliacijoms skirtą trumpalaikę fiksaciją;

d) naudojimą mokymo tikslu arba moksliniams tyrimams.

▼B

2. Nepriklausomai nuo 1 dalies reikalavimų, valstybės narės gali numatyti vienodus apribojimus tiek atlikėjų, fonogramų gamintojų, transliuojančiųjų organizacijų ir pirmųjų filmų fiksacijų gamintojų apsaugai, tiek ir autorių teisių į literatūros bei meno kūrinius apsaugai. Vis dėlto, privalomos licencijos gali būti numatytos tik tuo atveju, jeigu jos neprieštarauja Romos konvencijai.

▼M2

3. Apribojimai taikomi tik tam tikrais specialiais atvejais, kurie neprieštarauja įprastiniam objekto naudojimui ir nepagrįstai nepažeidžia teisių turėtojų teisėtų interesų.

▼B

III SKYRIUS

GALIOJIMO TRUKMĖ

▼M1

▼B

IV SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

13 straipsnis

Taikymo laikas

1. Ši direktyva taikoma joje nurodytiems autorių kūriniams, atlikimams, fonogramoms, radijo ir televizijos transliacijoms ir pirmosioms filmo fiksacijoms, kuriuos autorių teisių ir gretutinių teisų srityje 1994 m. liepos 1 d. vis dar saugo valstybių narių įstatymai arba kurie nurodytą dieną atitinka apsaugos kriterijus pagal šios direktyvos nuostatas.

2. Ši direktyva taikoma nepažeidžiant visų iki 1994 m. liepos 1 d. buvusių panaudojimo atvejų.

3. Valstybės narės gali numatyti, kad bus laikoma, jog teisių savininkai davė leidimą nuomoti ar teikti panaudai 2 straipsnio 1 dalyje minėtą objektą, kuriuo, kaip įrodyta, tam tikslui buvo leista naudotis trečiosioms šalims arba kuris buvo įsigytas iki 1994 m. liepos 1 d. Tačiau, ypač tais atvejais, kai minėtas objektas yra skaitmeninis įrašas, valstybės narės gali suteikti teisių savininkams teisę į atitinkamą atlyginimą už objekto nuomą ar panaudą.

4. Valstybės narės 2 straipsnio 2 dalies nuostatų neprivalo taikyti kinematografiniams arba audiovizualiniams kūriniams, sukurtiems iki 1994 m. liepos 1 d.

5. Valstybės narės gali nustatyti datą, nuo kurios turi būti taikoma 2 straipsnio 2 dalis, jeigu tokia data yra ne vėlesnė kaip 1997 m. liepos 1 d.

6. Ši direktyva, nepažeidžiant 3 dalies ir kaip numatyta 8 ir 9 dalyje, neturi įtakos iki jos priėmimo datos pasirašytiems kontraktams.

7. Pagal šio straipsnio 8 ir 9 dalių nuostatas valstybės narės gali numatyti, kad leidimas naudoti iki 1994 m. liepos 1 d. duotas teisių turėtojų, įgijusių naujas teises pagal nacionalines nuostatas, priimtas įgyvendinant šią direktyvą, reiškia jų įgytų naujų išimtinių teisių perdavimą.

8. Valstybės narės gali nustatyti datą, nuo kurios pradeda galioti 4 straipsnyje nurodyta neginčijama teisė į teisingą atlyginimą, jeigu tokia data yra ne vėlesnė kaip 1997 m. liepos 1 d.

9. Iki 1994 m. liepos 1 d. sudarytiems kontraktams 4 straipsnyje numatyta neginčijama teisė į teisingą atlyginimą taikoma tik tais atvejais, jeigu autoriai, atlikėjai arba juos atstovaujantys asmenys iki 1997 m. sausio 1 d. yra pateikę atitinkamą prašymą. Jeigu teisių turėtojai nėra susitarę dėl atlyginimo dydžio, valstybės narės gali nustatyti teisingo atlyginimo dydį.

▼B

14 straipsnis

Autorių teisių ir gretutinių teisių tarpusavio ryšys

Teisių, gretutinių autorių teisėms, apsauga pagal šią direktyvą nepažeidžia autorių teisių apsaugos ir jai jokios įtakos neturi.

15 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki 1994 m. liepos 1 d., įgyvendina šią direktyvą. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

Priimdamos šias priemones, valstybės narės daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Nuorodos darymo tvarką nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų pagrindinių šalies teisės aktų nuostatų tekstus.

16 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.